Civillietas Nr.C30721721
Lietvedības Nr.C-01419-23/22
ECLI:LV:RPT:2023:0302.C30721721.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2023.gada 2.martā

Rīgas pilsētas tiesa:
tiesnesis R.Silakalns,
ar tiesas sēdes sekretāri E.Kalniņu,
piedaloties prasītājai /pers. A/, prasītājas /pers. A/ pilnvarotajam pārstāvim, zvērināta advokāta palīgam Andrejam Studentam, atbildētājas SIA "/Nosaukums A/ " pilnvarotajai pārstāvei /pers. B/, atklātā tiesas sēdē Rīgā, Abrenes ielā 8, izskatīja civillietu /pers. A/ prasībā pret SIA "/Nosaukums A/ " par ziņu aktualizēšanu Latvijas Republikas Kredītu reģistrā un morālā kaitējuma atlīdzināšanu.

Aprakstošā daļa

/pers. A/ (turpmāk – Prasītāja) 2021.gada 6.oktobrī Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā (pēc reorganizācijas – Rīgas pilsētas tiesa) cēla prasību pret SIA "/Nosaukums A/ " (turpmāk – Atbildētāja) par ziņu aktualizēšanu Latvijas Republikas Kredītu reģistrā un morālā kaitējuma atlīdzināšanu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka /datums/ Prasītāja (iepriekšējais uzvārds – /Uzvārds/) saņēma Atbildētājas neparakstītu, tas ir spēkā neesošu, vēstuli ar nosaukumu "Atkārtots paziņojums par cesiju un atgādinājums par saistību izpildi", ar kuru no Prasītājas tiek prasīts atlīdzināt parādu kas sastāda EUR 2869.58 apmērā. Prasītāja norāda, ka ne Atbildētāja, ne kāda cita personas (kreditors vai viņa pārstāvji), līdz /datums/nav vērsušies pie Prasītājas ar atgādinājuma, vai cita veida rakstiskiem paziņojumiem iepriekš minētā jautājuma sakarā.

Saņemot iepriekš minēto vēstuli, Prasītāja vērsās pie Atbildētājas ar iesniegumu, kurā norādīja, ka Atbildētāja prasījumus neatzīst sakarā ar lietā iestājušos saistību noilgumu Komerclikuma 406. panta izpratnē. Norāda, ka zvērinātas notāres Sandras Jakušenokas vestās mantojuma lietas Nr./Numurs A/ ietvaros Prasītāja tika apstiprināta mantojuma tiesībās un mantojuma lieta tika slēgta /datums/, proti, Prasītājai izsniegta mantojuma apliecība. Mantojuma atklāšanās fakts tika izsludināts Latvijas Republikas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" un pieteikšanās termiņš uz mantojuma masu tika noteikts 3 mēneši. Norāda, ka Atbildētāja savas nolaidības dēļ nebija pieteikusi savus kreditora prasījumus uz mantojuma masu, kā arī nepieteica savus prasījumus mantiniekam Komerclikumā noteiktā noilguma termiņā, tas ir 3 gadu laikā.

Laika periodā no /datums/ līdz /datums/, Prasītāja nav saņēmusi nekādus paziņojumus vai dokumentus, kas varētu pārtraukt noilguma tecējumu Civillikuma (turpmāk – CL) 1905.panta izpratnē. Ņemot vērā likuma "Par likumu un citu Saeimas, Valsts prezidenta un Ministru kabineta pieņemto aktu izsludināšanas, publicēšanas, spēkā stāšanās kārtību un spēkā esamību" 7.pantā noteikto, Atbildētājai mantojuma izsludināšanas fakts bija zināms un nekas neierobežoja kreditoru vai Atbildētāju pieteikt savus prasījumus attiecībā uz mantojuma masu.

Prasītāja, atsaucoties uz Ministru Padomes 1993.gada 2.februāra lēmums Nr. 47 "Par valsts uzņēmuma "Latvijas Vēstnesis" nodibināšanu" 2.punktu, norāda, ka lietā ir dažādi noilguma tecējuma termiņi, proti, ar oficiālās publikācijas izsludināšanas brīdi, tas ir 3 gadu laikā no publicēšanas brīža /datums/, bet attiecībā uz Prasītāju, no mantojuma apliecības saņemšanas brīža, tas ir 3 gadu laikā no /datums/.

Prasības pieteikumā norādīts, ka Atbildētāja savā /datums/atbildes vēstulē Nr./Numurs B/ norādīja, ka tā uzskata, ka ir tiesīga izlietot savus kreditora prasījumus desmit gadu laikā, nevis trīs gadu laikā, kā to nosaka Komerclikuma 406.pants, par ko lietā ir strīds. Prasītāja norāda, ka minētais Atbildētājas uzskats ir kļūdains, jo Atbildētāja ir Komercreģistrā ierakstīts komersants, kā arī Atbildētājas komercdarbība ir licencēta - parādu atgūšanas pakalpojumu sniedzējs, līdz ar ko Atbildētāja darbojas kā komersants komercdarbības nolūkā, tādējādi uz Atbildētāju ir attiecināms Komerclikuma 406.pantā noteiktais noilguma termiņš 3 gadi, līdz ar to Atbildētājas atsauce uz noilguma termiņu 10 gadi nav tiesiska un pamatota.

Ņemot vērā, ka Atbildētāja nespēja pierādīt (iesniegt pierādījumus) noilguma termiņa pārtraukšanai laika periodā no /datums/ līdz /datums/, tad, Prasītāja norāda, ka lietā ir pierādīts, ka Atbildētāja nav izlietojusi savas tiesības vērsties pret Prasītāju un saistības ir izbeigušās noilguma dēļ.

Prasītāja norāda, ka, neskatoties uz minēto, Atbildētāja patvaļīgi ir veikusi Prasītājas personas datu apstrādi, proti, Prasītājas, kā parādnieces, iekļaušanu Latvijas Republikas Kredītu Reģistrā. Prasītāja vērsusies pie Atbildētājas, kā pie patstāvīga datu apstrādes pārziņa, ar lūgumu aktualizēt ziņas Latvijas Republikas Kredītu Reģistrā, pamatojoties uz Kredītu reģistra likuma 11. pantu, pieprasot Latvijas Republikas Kredītu Reģistru dzēst ziņas attiecībā uz Prasītāju, bet Atbildētāja minēto lūgumu ignorēja un neizpildīja, kā arī /datums/atbildes vēstulē Nr./Numurs B/ norādīja, ka, Atbildētājas ieskatā datu apstrāde ir tiesiska, tas ir, tā ir pamatota ar Vispārīgās Datu Aizsardzības Regulas 6.panta 1.punkta f) apakšpunktu – leģitīmo interešu ievērošana.

Prasītāja norāda, ka 2021.gada 15.martā vērsās Datu valsts inspekcijā un 2021.gada 15.martā Patērētāju tiesību aizsardzības centrā ar sūdzību par Atbildētājas rīcību. 2021.gada 8.maijā tika saņemta Datu valsts inspekcijas atbilde un 2021.gada 13.septembrī Patērētāju tiesību aizsardzības centra atbilde. No saņemtās Datu valsts inspekcijas atbildes secināms, ka minētais strīds ir izskatāms tiesas ceļā.

Ņemot vērā iepriekš minēto, kā arī to, ka Prasītāja ir izmantojusi visus saprātīgos un likumīgos līdzekļus strīda atrisināšanā ārpus tiesas ceļā, Prasītāja uzskata par neiespējamu strīda atrisināšanu mediācijas ceļā un vēršas vispārīgās jurisdikcijas tiesā ar šo pieteikumu.

Bez prasības uzlikt par pienākumu Atbildētājam veikt datu aktualizēšanu Latvijas Republikas Kredītu Reģistrā izslēdzot no tā Prasītāju, Prasītāja arī uztur prasību par morālā kaitējuma atlīdzināšanu. Atsaucoties uz CL 1635.pantu, Prasītāja norāda, lai konstatētu pamatu morālā kaitējuma atlīdzināšanā, ir jākonstatē vai Atbildētāja ir pieļāvusi prettiesisku darbību vai bezdarbību, morālā aizskāruma fakts un cēloņsakarība starp Atbildētājas darbību (bezdarbību) un morālā aizskāruma rašanos. Ņemot vērā zaudējumu un kaitējuma pierādīšanas secību Prasītāja vērš tiesas uzmanību, ka noilgstot

prasījuma tiesībai, noilgst arī pati saistība, līdz ar ko Atbildētājai, pēc Prasītājas pieprasījuma, bija pienākums novērst Prasītājai radītās nelabvēlīgas sekas, tas ir, veikt datu aktualizāciju Latvijas Republikas Kredītu Reģistrā, bet tā vietā lai izpildītu Prasītājas likumīgu rīkojumu, Atbildētāja visiem līdzekļiem izvairās no prasījuma izpildes un uzstāj uz saistību pastāvēšanu, nemazina radīto kaitējumu. Tādējādi, prettiesiska prasījuma uzturēšana un tā seku nenovēršana pēc saistību noilguma, pati par sevi ir prettiesiska darbība.

Attiecībā uz morālā kaitējuma radīšanu Prasītāja paskaidro, ka Prasītajai šobrīd ir (bija) nepieciešams saņemt hipotekāro kredītu, bet ziņu esība Latvijas Republikas Kredītu Reģistrā, kā parādniecei, rada būtiskas negatīvas sekas attiecībā uz kredīta piešķiršanas un šādu pieteikumu izskatīšanas procesu. Prasītājai tiek atteikti kredītu pieprasījumi, tiek papildus uzlikts administratīvs slogs pierādīšanas jomā, ka Prasītāja nav parādniece un ziņu iekļaušana Latvijas Republikas Kredītu Reģistrā ir notikusi prettiesiski. Šādu darbību un ziņu iekļaušana Kredītu Reģistrā ieinteresētajām personām rada priekšstatu, ka Prasītāja ir ļaunprātīga nemaksātāja, kas pēc savas būtības pilnībā sagrauj Prasītājas reputāciju maksātspējas jomā. Prasītāja norāda, ka šāda morāla pazemošana un trešo pušu attieksme ir nekas cits kā Atbildētājas tiešu darbību rezultāts, jo ja Atbildētāja ziņas Kredītu Reģistrā būtu aktualizējusi, tad šādas situācijas nevarētu notikt. Prasītāja norāda, ka minētā cēloņsakarība starp Atbildētājas rīcību un morālā kaitējuma esību ir pierādīta.

Kā arī Prasītājai rodas papildus zaudējumi un izdevumi attiecībā uz Prasītājas nepamatotu iekļaušanu Latvijas Republikas Kredītu Reģistrā, kas izpaužas kā papildus slogs vērsties Datu valsts inspekcijā un Patērētāju tiesību aizsardzības centrā, saņemt juridisko palīdzību, tērēt savu laiku, veselību un līdzekļus lai Atbildētājai pierādītu faktu, ka saistības, kuras nav izlietotas Komerclikumā noteiktajā termiņā, tiek dzēstas. No datu iekļaušanas Kredītu Reģistrā brīža līdz pat šim brīdim tiek grauta un bojāta Prasītājas reputācija, pielīdzinot Prasītāju ļaunprātīgai nemaksātajai un parādniecei, kaut gan Prasītājai nekad nav bijušas neizpildītas parādsaistības un tā ir godprātīga maksātāja. Norāda, ka Atbildētājas tiešu vainojamu darbību rezultātā Prasītājai tiek radīts būtisks morālais un materiālais aizskārums un faktiski ir sagrauta tās reputācija maksātspējas jomā.

Prasība pamatota ar Komerclikuma 1., 406.pantiem, CL 701., 1635., 1895., 1893., 1896., 1899., 1905., 1910.pantiem, Dokumentu juridiskā spēka likuma 4.pantu, Parādu ārpustiesas atgūšanas likuma, 1.panta 3.punktu, 5.panta pirmo daļu, 11., 14.pantiem, Kredītu reģistra likuma 11.pantu, likuma "Par likumu un citu Saeimas, Valsts prezidenta un Ministru kabineta pieņemto aktu izsludināšanas, publicēšanas, spēkā stāšanās kārtību un spēkā esamību" 7.pantu, Ministru Padomes 1993.gada 2.februāra lēmuma Nr.47 "Par valsts uzņēmuma "Latvijas Vēstnesis" nodibināšanu" 2.punktu, un tajā tiesai lūgts uzlikt par pienākumu Atbildētajai veikt ziņu aktualizēšanu Latvijas Republikas Kredītu Reģistrā no tā izslēdzot Prasītāju, piedzīt no Atbildētājas par labu Prasītājai ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 5,37 apmērā, valsts nodevu EUR 70,00 apmērā un morālā kaitējuma atlīdzinājumu EUR 1500,00 apmērā.

2021.gada 22.novembrī tiesā saņemti Atbildētājas rakstveida paskaidrojumi, kuros paskaidrots, ka, Atbildētāja ieskatā, prasība nav pamatota un ir noraidāma.

Atbildētāja paskaidro, ka /datums/oficiālā laikraksta "Latvijas Vēstnesis" laidienā Nr./Numurs C/ netika norādīts, ka noteiktajā termiņā nepieteiktās kreditoru pretenzijas tiks dzēstas. Atbildētāja vairākkārtīgi savās atbildēs Prasītājai skaidrojusi, atbilstoši CL 3.pantam, mantojuma lietā ir piemērojams likums, kas bijis spēkā mantojuma atklāšanās dienā. Atbilstoši CL 655.pantam mantojums atklājas ar mantojuma atstājēja nāvi, tas ir, /datums/. Tātad /pers. C/ mantojuma lieta ir apspriežama pēc likumiem, kas ir bijuši spēkā /datums/. Atsaucoties uz CL 705.panta redakciju uz mantojuma atklāšanās dienu /datums/, paskaidro, ka tiesību normas, kas ir piemērojamas konkrētajā mantojuma lietā, neparedzēja konkrētu kreditoru pretenziju pieteikšanu termiņu, pēc kura notecēšanas kreditors zaudētu savas prasījumu tiesības. Tikai ar 2013.gada 17.janvāra likuma "Grozījumi Civillikumā" 4.punktā noteikts: "Papildināt 705.pantu ar otro daļu šādā redakcijā: "Uzaicinājumā (sludinājumā par mantojuma atklāšanos) norādītajā termiņā nepieteiktās kreditoru pretenzijas dzēš, izdodot mantojuma apliecību vai taisot aktu par mantojuma lietas izbeigšanu." Savukārt Pārejas noteikumā ir norādīts: "Šā likuma 3. un 4.pants stājas spēkā 2013.gada 1.jūlijā".

Atsaucoties uz Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likuma 9.panta ceturtā daļu, Atbildētāja paskaidro, ka iepriekš minētā tiesību norma, kas stājas spēkā 2013.gada 1.jūlijā, nav piemērojama konkrētajā mantojuma lietā. Ņemot vērā mantojuma lietas vešanas laikā Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo regulējumu, lietā nav tiesiskas nozīmes apstāklim, ka Atbildētāja vai iepriekšējais kreditors bija vai nebija iesnieguši kreditora pretenziju mantojuma lietā, jo, kā norādīts iepriekš, līdz 2013.gada 1.jūlijam, ar mantojuma lietas pabeigšanu, kreditora prasījuma netika dzēsts.

Attiecībā par Komerclikuma 406.panta piemērošanu, tad Atbildētāja vērš tiesas uzmanību uz CL 705.pantu (redakcija, kas bija spēkā /datums/), kā arī Notariāta likuma 80.panta 2.punktu (redakcija, kas bija spēkā /datums/), ka Atbildētāja, kā kreditors, ziņas no mirušā /pers. C/ mantojuma lietas bija tiesīga iegūt tikai Notariāta likuma 80.panta 2.punktā noteiktajā kārtībā, tas ir, ar apgabaltiesas priekšsēdētāja atļauju. Minētās tiesības Atbildētāja, kā kreditors, bija tiesīgs izmantot 10 gadu laikā kopš publikācijas par mantojuma atklāšanos, tas ir, atbilstoši CL 1895.pantā noteiktajam vispārējam noilgumam civiltiesībās, nevis Komerclikuma 406.pantā noteiktajā 3 gadu noilguma termiņā komercdarījumiem. Atbildētāja paskaidro, ka /datums/mantojuma apliecības (par tiesībām uz mantojumu pēc likuma) ar reģistra Nr./Numurs D/ apliecinātu kopiju, turpmāk – Mantojuma apliecība no mirušā /pers. C/ mantojuma lietas ieguva tikai /datums/, pamatojoties uz Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājas vietnieces /datums/izsniegto atļauju, un ievērojot CL 1895.pantā noteikto noilguma termiņu. Turklāt, ja būtu iestājies noilgums, tad Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājas vietniece atbilstoši Notariāta likuma 80.panta 2.punktam nebūtu izsniegusi iepriekš minēto atļauju Atbildētājam. Līdz ar to Komerclikuma 406.pantā noteiktais 3 gadu noilgums komercdarījumiem lietā piemērojams no /datums/, kad Atbildētājs atbilstoši Latvijas Republikā spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem tiesiskā ceļā saņēma ziņas par mirušā /pers. C/ mantiniekiem. Noilgums lietā nav iestājies, ko pierāda Prasītājai /datums/, /datums/, /datums/, /datums/nosūtītās atgādinājuma vēstules, tādējādi Atbildētāja, atbilstoši CL1905.pantam, ir pārtraukusi noilguma tecējumu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Atbildētāja paskaidro, ka no /datums/līdz /datums/ piemērojams CL 1895.pantā noteiktais vispārējais noilguma termiņš civiltiesībās 10 gadi, bet no /datums/piemērojams Komerclikuma 406.pantā noteiktais 3 gadu noilgums komercdarījumiem.

Atbildētāja paskaidro, ka Atbildētājai kā Latvijas Bankas Kredītu reģistra dalībniekam, atbilstoši Kredītu reģistra likuma 11.panta pirmajai daļai, saņemot Mantojuma apliecību un ziņas par Prasītāju kā /pers. C/ mantinieci, bija pienākums iekļaut ziņas par Prasītāju Latvijas Bankas Kredītu reģistrā. Lietā nav strīds, ka laikā, kad Atbildētāja saņēmēja Mantojuma apliecību, tas ir, /datums/, Prasītāja kā mantinieces saistībām pret Atbildētāju nebija iestājies noilgums. Tādējādi secināms, ka Atbildētājs ziņas par Prasītāju Latvijas Bankas Kredītu reģistrā iekļāva pamatoti. Lietā ir strīds par to, vai pēc /datums/ Prasītāja kā /pers. C/ mantinieces saistībām pret Atbildētāju ir iestājies noilgums.

Atbildētāja paskaidro, ka pat teorētiski pieņemot, ka Prasītājas prasība tiktu apmierināta, tad Atbildētājai, ievērojot Kredītu reģistra likuma normas un 2018.gada 18.janvāra Latvijas Bankas noteikumus Nr.160 "Kredītu reģistra noteikumi" (turpmāk – Noteikumi), būtu jāaktualizē ziņas par Prasītāju, nevis jāanulē. Turklāt atbilstoši Kredītu reģistra likuma 33.panta 1.punktam, ziņas par klientu vai klienta galvinieku un vispārīgās ziņas Latvijas Banka glabā reģistrā 10 gadus pēc klienta vai klienta galvinieka saistību izbeigšanās dienas. Tātad iepriekš norādītās aktualizētas ziņas Latvijas Bankas Kredītu reģistrā par Prasītājas kā mantinieces parādsaistībām tiks glabātas 10 gadus.

Attiecībā uz Prasītājas iebildumiem, ka /datums/ Atbildētājas atgādinājuma vēstulei (turpmāk – Atgādinājums) nav juridiska spēka, jo tā nav parakstīta, tad Atbildētāja, atsaucoties uz Dokumentu juridiskā spēka likuma 1.panta pirmo un otro daļu, norāda, ka Dokumentu juridiskā spēka likumā ietvertas prasības, kas nepieciešamas dokumentam, lai tas iegūtu juridisko spēku, tomēr, Atbildētāja vēršs uzmanību, ka Atgādinājumam ir informatīvs raksturs, tā mērķis ir atgādināt un informēt Prasītāju par parādsaistībām, to apmēru, cesiju un citu ar Prasītāju parādsaistībām saistošu informāciju.

Paraksta trūkums uz Atgādinājuma par parādu nedod Prasītājam tiesības izvairīties no saistību izpildes. Parādsaistību maksāšanas pienākums izriet nevis no Atgādinājuma, bet gan no līguma un mantojuma apliecības, gan no cesijas līguma un CL tiesību normām.

Atbildētāja paskaidro, ka arī prasījums par nodarīto morālo kaitējumu nav pamatots. Vērtējot jautājumu par morālā kaitējuma nodarīšanu un kompensācijas apmēra noteikšanu, tiesai ir jāņem vērā un jāsniedz vērtējums par apstākļiem, cik nozīmīgas ir aizskartās tiesības un ar likumu aizsargātās intereses, aizskāruma smagums, kaitējuma radītāja vainas pakāpe un paša prasītāja rīcība un kaitējuma radīto seku neatgriezeniskums, kā arī var pastāvēt vēl arī citi apstākļi, kam var būt nozīme morālā kaitējuma taisnīgas atlīdzības noteikšanā. Secīgi analizējot minētos priekšnoteikumus izskatāmajā civillietā, Atbildētāja uzskata, ka nav konstatējams ne pamattiesību aizskārums, ne pamattiesību ierobežošana. Prasītāja norāda, ka viņai nodarītais kaitējums radies, jo Atbildētājs iekļāvis ziņas par Prasītāja saistībām Latvijas Bankas Kredītu reģistrā, tādējādi neatgriezeniski tiekot grauta Prasītāja reputācija un Prasītājs nevarot saņemt kredītus. Atbildētāja paskaidro, ka minētā cēloņsakarība netiek pierādīta ar civillietai pievienotajiem pierādījumiem, proti, Prasītājs lietā nav iesniedzis nevienu pierādījumu, kas apliecinu morālā kaitējuma nodarījumu. Ņemot vērā minēto, Atbildētāja uzskata, ka morālais kaitējums nav pamatots ar pietiekošiem pierādījumiem. Tāpat, Atbildētājas ieskatā, prasības pieteikumā norādītā morālā aizskāruma smagums attiecībā pret prasīto morālā kaitējuma atlīdzības apmēru atzīstams par neadekvāti nesamērīgu.

Vadoties no iepriekš minētā un pamatojoties Civilprocesa likuma (turpmāk – CPL) 148.panta otro daļu, Atbildētāja norāda, ka Prasītājas prasība nav pamatota un tā ir noraidāma pilnībā.

Tiesas sēdē Prasītājas pārstāvis uzturēja iesniegto prasību, pamatojoties uz tajā norādītajiem apstākļiem un pamatiem, lūdza prasību apmierināt.

Tiesas sēdē Atbildētājas pārstāve, faktiski, uzturēja Atbildētājas rakstveida paskaidrojumos norādītos faktus un apstākļus, lūdza prasību noraidīt.

Motīvu daļa

Noklausoties tiesas sēdē procesa dalībnieku sniegtos paskaidrojumus, pārbaudot un novērtējot lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka Prasītājas prasība par ziņu aktualizēšanu Latvijas Republikas Kredītu reģistrā un morālā kaitējuma atlīdzināšanu ir pamatota un apmierināma daļēji.

Saskaņā ar CPL 1.pantu, katrai fiziskajai un juridiskajai personai ir tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā, savukārt, no CPL 93.panta pirmās daļās noteiktā izriet, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība, bet atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Saskaņā ar CPL 97.panta pirmo daļu, tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Izvērtējot prasījumus tiesa analizē lietas materiālos esošos pierādījumus, to kopumā un savstarpējā saistībā.

Lietā nav strīda par faktiskajiem apstākļiem, proti, ka /datums/starp AS "/Nosaukums B/ " un /pers. C/ tika noslēgts Ego kartes līgums Nr.06-011574-EG (turpmāk – Līgums) no kura izrietošās prasījuma tiesības, saskaņā ar /datums/noslēgto Cesijas līgumu (turpmāk – Cesijas līgums), AS "/Nosaukums B/ " cedēja nodeva UAB "/Nosaukums C/ " filiālei Latvijā. Kā izriet no Atbildētājas paskaidrojumiem, par kuriem nav iebildusi arī Prasītāja, tad UAB "/Nosaukums C/ " Latvijas filiāles uzņēmums kā organizatoriski saimnieciska vienība mantiska ieguldījuma veidā tika ieguldīta SIA "/Nosaukums A/ " (iepriekšējais nosaukums – SIA "/Nosaukums D/ ").

Tāpat, lietā nav strīda un kā izriet no lietas materiāliem, tad /pers. C/ miris /miršanas datums/un /datums/ Latvijas Republikas oficiālā izdevuma "Latvijas Vēstnesis" laidienā Nr./Numurs C/ tika publicēts paziņojums par /pers. C/ atstātā mantojuma atklāšanās faktu, norādot, ka mantojuma atklāšanos izsludinājusi notāre Sandra Jakušenoka, kā arī norādīts pieteikšanās termiņš trīs mēneši.

No lietas materiāliem redzams, ka mirušā /pers. C/ mantojuma lieta pabeigta, /datums/apstiprinot mantojuma tiesībās uz visu mirušā /pers. C/ atstāto mantojumu viņa meitu – Prasītāju, par ko zvērināta notāre Sandra Jakušenoka /datums/, mantojuma lietā Nr./Numurs A/ , Prasītājai izsniegusi Mantojuma apliecību par tiesībām uz mantojumu pēc likuma.

Kā izriet no lietas materiālos esošās Latvijas Bankas Kredītu reģistra (turpmāk - Kredītu reģistrs) pārskata par Prasītājas saistībām, tad /datums/ Atbildētāja Kredītu reģistrā iekļāvusi informāciju par Prasītājas parādsaistībām, kas izriet no Līguma.

Prasītāja prasības pieteikumā lūdz tiesu uzlikt par pienākumu Atbildētājai veikt ziņu aktualizēšanu Kredītu reģistrā no tā izslēdzot Prasītāju, norādot, ka Atbildētāja nebija pieteikusi savu kreditora prasījumu mirušā /pers. C/ mantojuma lietā, kā arī Komerclikuma 406.pantā noteiktajā trīs gadu termiņā nav sūtījusi Prasītājai paziņojumus vai atgādinājumus par saistību, kas izriet no Līguma un Cesijas līguma, izpildi, līdz ar to minētajām saistībām iestājies noilgums, tādejādi Atbildētāja nepamatoti un prettiesiski iekļāvusi Prasītājas datus Kredītu reģistrā. Savukārt, kā izriet no Atbildētājas rakstveida un tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem, tad Prasītāja, kā mirušā /pers. C/ mantiniece, mantojusi saistības, kas izriet no Līguma un Cesijas līguma, kurām nav iestājies prasījuma noilgums, līdz ar to Atbildētāja pamatoti iekļāvusi Prasītājas datus Kredītu reģistrā.

Ņemot vērā minēto, konkrētās lietas ietvaros tiesai nepieciešams noskaidrot, vai Atbildētāja kā mirušā /pers. C/ mantiniece mantojusi saistības, kas izriet no Līguma un Cesijas līguma, un vai minētajām saistībām iestājies prasījuma noilgums.

Saskaņā ar CL 3.pantu katra civiltiesiska attiecība apspriežama pēc likumiem, kas bijuši spēkā tad, kad šī attiecība radusies, pārgrozījusies vai izbeigusies. Neskartas paliek jau iegūtās tiesības.

Saskaņā ar CL 705.pantu, redakcijā, kas stājās spēkā kopš 2013.gada 1.jūlija, ar mantojuma iegūšanu uz mantinieku pāriet, līdz ar mantojuma atstājēja tiesībām (702. un turpm. p.), arī visas viņa saistības, izņemot tīri personiskās. Uzaicinājumā (sludinājumā par mantojuma atklāšanos) norādītajā termiņā nepieteiktās kreditoru pretenzijas dzēš, izdodot mantojuma apliecību vai Eiropas mantošanas apliecību vai taisot aktu par mantojuma lietas izbeigšanu.

Savukārt CL 705.panta redakcija, kas bija spēkā līdz 2013.gada 1.jūlijam, neparedzēja negatīvas sekas kreditoriem, kas nebija pieteikušies zvērināta notāra noteiktajā termiņā.

Ievērojot iepriekš minēto un apstākli, ka /gads/ , tas ir laikā, kad tika izsludināts /pers. C/ atstātā mantojuma atklāšanas fakts un noteikts pieteikšanās termiņš, CL 705.pantā, kā arī citos normatīvajos aktos, nebija paredzēts pienākums kreditoram pieteikties zvērināta notāra noteiktajā termiņā, kā arī kreditoram, ja tas nepieteicās zvērināta notāra noteiktajā termiņā, neiestājās nekādas sekas, tad secināms, ka Atbildētājai, nepiesakot kreditora prasījumu mirušā /pers. C/ mantojuma lietā, prasījuma tiesības, kas izriet no Līguma, netika dzēstas.

Atbilstoši CL 701.pantam, ar mantojuma pieņemšanu un iegūšanu visas mantojuma atstājēja tiesības un saistības, ciktāl tās neizbeidzas ar viņa personu, pāriet uz mantinieku. CL 705.pantā noteikts, ka ar mantojuma iegūšanu uz mantinieku pāriet, līdz ar mantojuma atstājēja tiesībām (702. un turpm. p.), arī visas viņa saistības, izņemot tīri personiskās.

Kā iepriekš spriedumā norādīts, tad /datums/ Prasītāja apstiprināta mantojuma tiesībās uz visu mirušā /pers. C/ atstāto mantojumu, par ko zvērināta notāre Sandra Jakušenoka /datums/, mantojuma lietā Nr./Numurs A/ , Prasītājai izsniegusi Mantojuma apliecību par tiesībām uz mantojumu pēc likuma.

Līdz ar to secināms, ka Atbildētāja bija tiesīga vērsties pie mirušā /pers. C/ mantinieces – Prasītājas ar prasījumu par saistību, kas izriet no Līguma un Cesijas līguma, izpildi, tomēr norādāms, ka Atbildētājai minētās tiesības izmantojamas normatīvajos aktos noteiktajā termiņā, proti, Prasītājai nav pienākuma atbildēt par saistībām, kuras noilgušas.

Atbilstoši CL 1893.pantam, saistību tiesības izbeidzas, ja tiesīgā persona tās pienācīgi neizlieto likuma noteiktā noilguma termiņā.

CL 1910.pantā noteikts, ka ar noilguma termiņa notecējumu izbeidzas ne vien prasības tiesība, bet arī pati saistība. Tiesību doktrīnā norādīts, ka noilguma institūts civiltiesībās veidots ar mērķi novērst nenoteiktību mantiskajās attiecībās, radīt skaidrību tad, ja kāda persona ilgstoši neīsteno tiesības vai neprasa novērst iespējamo strīdu par tām (..). nesaprātīgi būtu pieļaut, ka iespējamais parādnieks uz mūžīgiem laikiem atrodas zem parāda atprasīšanas vai vismaz tiesāšanās Demokla zobena un nevar plānot savas darbības, izslēdzot šādus draudus (K.Torgāns. Saistību tiesības.1.daļa.Mācību grāmata.-Rīga: Tiesu namu aģentūra. 200., 276.lpp.).

Saskaņā ar CL 1895.pantu, visas saistību tiesības, kuras nav noteikti izņemtas no noilguma ietekmes un kuru izlietošanai nav likumā noteikti īsāki termiņi, izbeidzas, ja tiesīgā persona tās neizlieto desmit gadu laikā.

Atbilstoši Komerclikuma 388.pantam, komercdarījumi ir komersanta tiesiskie darījumi, kas saistīti ar komercdarbību. Savukārt atbilstoši Komerclikuma 1.panta otrās daļas noteikumiem komercdarbība ir atklāta saimnieciskā darbība, kuru savā vārdā peļņas gūšanas nolūkā veic komersants.

Lietā nav strīda, ka starp mirušo /pers. C/ un AS "/Nosaukums B/" noslēgtais Līgums ir atzīstams par komercdarījumu Komerclikuma 388., 389.panta izpratnē.

Ņemot vērā, ka Komerclikuma noteikumi attiecībā uz komercdarījumiem kā lex specialis attiecināmi pret Civillikumā vispārīgi noteikto 10 gadu noilguma termiņu, tad komercdarījumiem piemērojami Komerclikuma noteikumi.

Komerclikuma 406.pants nosaka, ka no komercdarījuma izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā, ja likumā nav noteikts cits noilguma termiņš. Minētā norma stājās spēkā 2010.gada 1.janvārī.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka uz saistībām, kas izriet no Līguma, attiecināms Komerclikumā minētais noilgums - trīs gadi.

Atbilstoši CL 1896.pantam, noilgums sāk tecēt ar to dienu, kurā prasījums ir tā nodibināts, ka pret parādnieku, kas nav izpildījis savu pienākumu, nekavējoties var celt prasību, kaut arī tomēr vēl nebūtu ne parādnieks liedzies izpildīt, ne arī kreditors viņam to atgādinājis. Saskaņā ar to noilguma tecējuma iesākumam vajadzīgs: nosacītiem prasījumiem - lai nosacījums jau būtu noskaidrojies, bet terminētiem prasījumiem – lai termiņš jau būtu notecējis.

Tiesas ieskatā, konkrētajā gadījumā noilguma termiņa iesākums nosakāms /datums/, proti, datums, kad Prasītāja apstiprināta mantojuma tiesībās uz visu mirušā /pers. C/ atstāto mantojumu, par ko zvērināta notāre Sandra Jakušenoka /datums/, mantojuma lietā Nr./Numurs A/ , Prasītājai izsniegusi Mantojuma apliecību par tiesībām uz mantojumu pēc likuma.

Secināms, ka, atbilstoši CL 1896.panta nosacījumiem, tieši ar /datums/ Prasītājai radās pienākums izpildīt saistības, kas izriet no Līguma, savukārt Atbildētājai bija tiesības pieprasīt un celt prasību pret Prasītāju par saistību izpildi, kas izriet no Līguma.

Attiecībā par Atbildētājas paskaidrojumos norādīto apstākli, ka Atbildētājs kā kreditors ziņas no mirušā /pers. C/ mantojuma lietas bija tiesīgs iegūt tikai Notariāta likuma 80.panta 2.punktā noteiktajā kārtībā, tas ir, ar apgabaltiesas priekšsēdētāja atļauju un minētās tiesības Atbildētāja bija tiesīga izmantot CL 1895.pantā noteiktajā vispārējā noilguma civiltiesībās desmit gadu laikā, nevis Komerclikuma 406.pantā noteiktajā trīs gadu noilguma termiņā, tad norādāms, ka personas nāve neaptur noilguma termiņa notecējuma ritējumu.

Atbilstoši Notariāta likuma 80.panta 2.punktam (likuma redakcijā no 2011.gada 1.februāra līdz 2018.gada 20.martam) zvērināts notārs un viņa darbinieki drīkst citu resoru amatpersonām un privātpersonām izpaust viņiem uzticētās ziņas, kā arī sniegt ziņas par viņiem uzticētajām lietām un notariālajās grāmatās ierakstītajiem aktiem un apliecinājumiem, ar akta vai apliecinājuma dalībnieku piekrišanu vai ar apgabaltiesas priekšsēdētāja atļauju.

No minētā panta neizriet, ka Notariāta likuma 80.panta 2.punktā (likuma redakcijā no 2011.gada 1.februāra līdz 2018.gada 20.martam) būtu noteikts konkrēts laika termiņš, pēc kura notecēšanas Notariāta likuma 80.panta 2.punktā noteiktās ziņas vairs nebūtu sniedzamas.

Savukārt, attiecībā par Atbildētājas norādi, ka noilguma iestāšanās gadījumā Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājas vietniece nebūtu izsniegusi Atbildētājai Notariāta likuma 80.panta 2.punktā noteikto atļauju, tad kā izriet no lietas materiāliem Atbildētājai iepriekš minētā atļauja izsniegta /datums/, tas ir, skaitot no Prasītājas apstiprināšanas mantojuma tiesībās /datums/, ievērojot Komerclikuma 406.pantā noteikto trīs gadu noilguma termiņu.

Līdz ar to, tiesa kā nepamatotu atzīt Atbildētājas norādi, ka Komerclikuma 406.pantā noteiktais trīs gadu noilguma termiņš aprēķināms no /datums/, tas ir no datuma, kad Atbildētājai tika izsniegta /datums/mantojuma apliecība mirušā /pers. C/ mantojuma lietā Nr./Numurs A/ .

Uz minētajiem tiesas secinājumiem netieši norāda arī CL 710.panta un CL 1898.panta 4.punkta, kuru redakcijas kopš /gads/ nav mainījušās, noteikumi.

Atbilstoši CL 1898.panta 4.punktam, dažos gadījumos noilgumu aprēķinot var atskaitīt zināmu laiku vai nu tā sākuma atlikšanai vai tecējuma apturēšanai, tā tad vispār tā termiņa pagarināšanai. Pie tādiem gadījumiem pieder pret mantiniekiem vērstie prasījumi, kuriem noilguma tecējums apturēts pa inventāra sastādīšanas laiku.

CL 710.pantā noteikts, kamēr mantinieks sastāda inventāru, kreditori un legātāri nevar vērst pret viņu savus prasījumus, un viņu prasību noilguma tecējums pa visu uzaicinājumā noteikto termiņu apstājas.

Proti, no minētajām likuma normām izriet, ka sākuma termiņš noilguma tecējumam tiek apturēts pret mantinieku vērstajiem prasījumiem, ja mantinieks izlieto inventāra tiesību, t.i. sastāda likumā noteiktā laikā visa mantojuma inventāru, līdz ar to no minētajām likuma normām netieši izriet, ka gadījumā, ja mantinieks neizlieto inventāra tiesību, tad sākuma termiņš noilguma tecējumam iestājas ar mantojuma pieņemšanu un iegūšanu.

No lietas materiāliem pievienotās mirušā /pers. C/ mantojuma lietas Nr./Numurs A/ redzams, ka Prasītāja pieņemot mirušā /pers. C/ atstāto mantojumu nav izlietojusi inventāra tiesību, t.i., nav ticis sastādīts likumā noteiktā laikā visa mantojuma inventārs, līdz ar to sākuma termiņš noilguma tecējumam iestājies /datums/, kad zvērināta notāre Sandra Jakušenoka mirušā /pers. C/ mantojuma lietā Nr./Numurs A/ Prasītājai izsniegusi Mantojuma apliecību par tiesībām uz mantojumu pēc likuma.

Ņemot vērā iepriekš minēto, kā arī apstākli, ka iepriekš spriedumā tiesa atzinusi, ka sākuma termiņš noilguma tecējumam saistību, kas izriet no Līguma, izpildei iestājies /datums/, kad zvērināta notāre Sandra Jakušenoka mirušā /pers. C/ mantojuma lietā Nr./Numurs A/ Prasītājai izsniegusi Mantojuma apliecību par tiesībām uz mantojumu pēc likuma, tad konstatējams, ka saistību, kas izriet no Līguma, noilguma termiņš, atbilstoši Komerclikuma 406.panta noteikumiem, iestājies /datums/, ja atbilstoši CL 1905.pantam parādniekam nav ticis atgādināts par saistībām, kas pārtrauktu noilgumu.

Ņemot vērā minēto, tiesai nepieciešams noskaidrot, vai Atbildētāja bija veikusi darbības, kas pārtrauc noilgumu, un vai Prasītāja kādā veidā atzinusi parādu.

CL ir noteikti trīs noilguma pārtraukšanas pamati: 1) prasības celšana tiesā vai šķīrējtiesā (CL 1902.-1904.pants); 2) atgādinājums parādniekam (CL 1905.pants); 3) parāda atzīšana (CL 1906.pants).

Tādējādi, kreditora darbības, kas pauž vēlēšanos īstenot savas tiesības, pārtrauc noilgumu. Atšķirībā no noilguma apturēšanas, kurai beidzoties, noilguma tecējums turpinās (CL 1889.pants), noilguma pārtraukumam vienmēr seko jauns noilguma skaitījums, neņemot vērā iepriekš notecējušo laiku (CL 1902.pants).

Pārbaudot lietas materiālus, konstatējams, ka ne prasības pieteikumā, ne Atbildētājas paskaidrojumos nav norādes, ka Prasītāja būtu cēlusi prasību tiesā vai šķīrējtiesā par parāda, kas izriet no Līguma, piedziņu, tāpat ne prasības pieteikumā, ne Atbildētājas paskaidrojumos nav norādes, ka Prasītāja

būtu atzinusi iepriekš minēto parādu, tajā skaitā, veicot kādus maksājumus parādsaistību izpildei. Turklāt, minētais neizriet arī no lietas materiāliem pievienotajiem pierādījumiem.

Attiecībā par atgādinājums parādniekam, tad kā izriet no prasības pieteikuma, tad pirmo paziņojumu par saistību, kas izriet no Līguma, izpildi Prasītāja saņēmusi tikai /datums/, savukārt, Atbildētāja norāda, ka atgādinājuma vēstules par Līguma parādsaistību izpildes pienākumu Prasītājai nosūtītas /datums/, /datums/, /datums/, /datums/.

Atbilstoši juridiskajā literatūrā norādītajam, "komentējamā pantā (CL 1905.pantā) ar atgādinājumu domāts prasījums izpildīt nokavētu vai citādi pārkāptu saistību" (Latvijas Republikas Civillikuma komentāri, Saistību tiesības, sagatavojis autoru kolektīvs Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā, Rīga, 2000., 363.lpp.).

Profesors Kalvis Torgāns komentāros par noilguma pārtraukumu norādījis, ka kreditora darbības, kas pauž vēlēšanos īstenot savas tiesības, pārtrauc noilgumu. Atgādinājums var būt vēstule, telefaksa, telegrammas vai citā rakstiskā veidā, kā arī izteikts mutvārdos. Pēdējā gadījumā, protams, nozīmīgs ir pierādījumu jautājums (Kalvis Torgāns. Saistību tiesības. Mācību grāmata.-Rīga:Tiesu namu aģentūra, 2014, 253.lpp.).

Atbildētāja kā pierādījumus noilguma pārtraukšanai pret Prasītāju iesniegusi /datums/Atgādinājumu par saistību izpildi (kā mantiniekam), /datums/Atkārtotu paziņojumu par cesiju un atgādinājumu par saistību izpildi, /datums/Atkārtotu paziņojumu par cesiju un atgādinājumu par saistību izpildi, /datums/Atgādinājumu par saistību esamību un to izpildes pienākumu un AS "Unifiedpost" 2021.gada 7.aprīļa apliecinājumus par minēto atgādinājumu/paziņojumu nosūtīšanu.

Konstatējams, ka /datums/Atgādinājums par saistību izpildi (kā mantiniekam) Prasītājai nosūtīts uz adresi /adrese A/, savukārt, /datums/Atkārtots paziņojums par cesiju un atgādinājums par saistību izpildi, /datums/Atkārtots paziņojums par cesiju un atgādinājums par saistību izpildi un /datums/Atgādinājums par saistību esamību un to izpildes pienākumu Prasītājai nosūtīti uz adresi /adrese B/.

Saskaņā ar Prasītājas norādīto, kā arī Personu datu pārlūkā esošo informāciju, tad Prasītājas deklarētā dzīvesvieta minētajā laikā, proti, /datums/, /datums/, /datums/un /datums/atgādinājumu/paziņojumu nosūtīšanas laikā bijusi /adrese B/, līdz ar to konstatējams, ka /datums/Atgādinājums par saistību izpildi (kā mantiniekam) Prasītājai nosūtīts uz adresi, kas minētajā laika nav bijusi Prasītājas deklarētā dzīvesvieta.

Atbilstoši judikatūrā norādītajam - kreditora atgādinājumam, lai tas būtu ielasāms Civillikuma 1905.pantā, ir jābūt paziņotam individuāli un personiski parādniekam, un tajā jābūt nepārprotami paustai kreditora gribai prasīt konkrētas saistības izpildi (skat. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2017.gada 4.jūlija spriedums lietā Nr.C20229814; SKC?248/2017). Kreditora atgādinājums ir darījums Civillikuma 1403.panta izpratnē, jo tas, pārtraucot noilgumu, groza starp kreditoru un parādnieku pastāvošās tiesiskās attiecības. Tādēļ uz šo atgādinājumu attiecināmi vispārīgie noteikumi par gribas izteikumu.

Viena līdzēja gribai nav nozīmes, ja tā netiek darīta zināma otram līdzējam. Tādēļ, lai gan atgādinājums formāli ir vienpusējs darījums – to var veikt kreditors viens pats bez parādnieka piekrišanas, tomēr tas groza iepriekš nodibinātās no aizdevuma līguma izrietošās divpusējās tiesiskās attiecības. Līdz ar to, lai šāds atgādinājums varētu grozīt iepriekš pastāvējušās divpusējās tiesiskās attiecības, tas ir jādara zināms parādniekam. Doktrīnā norādīts, ka šādos gadījumos gribas izteikumam ne vien jābūt vērstam parādnieka virzienā, bet tam turklāt jābūt izteiktam tādā veidā, lai adresāts parastos apstākļos varētu rēķināties ar tā saņemšanu (sk. Brox/Walker. Allgemeiner Teil des BGB, Rn.143, citēts pēc Balodis K. Ievads civil tiesībās. Rīga: Apgāds Zvaigzne ABC, 2007,157.lpp.).

Ņemot vērā minēto, kā arī apstākli, ka /datums/Atgādinājums par saistību izpildi (kā mantiniekam) Prasītājai nosūtīts uz adresi /adrese A/, kas minētajā laikā nav bijusi Prasītājas deklarētā dzīvesvietas adrese, kā arī Atbildētāja nav iesniegusi nevienu pierādījumu, no kura varētu secināt, ka Prasītāja /datums/būtu bijusi sasniedzama un Atbildētāja varēja rēķināties, ka Prasītāja pēc adreses /adrese A/ saņems Atbildētājas /datums/Atgādinājums par saistību izpildi (kā mantiniekam), tad atzīstams, ka ar minēto /datums/Atgādinājumu par saistību izpildi (kā mantiniekam) Atbildētāja nav atgādinājusi Prasītājai par saistībām, kas izriet no Līguma, līdz ar to, atbilstoši CL 1905.panta nosacījumiem, nav pārtraukusi noilgumu, jo tas nav paziņots Prasītājai, kā arī nepastāv apstākļi, kuros Atbildētāja varētu rēķināties, ka Prasītāja saņems minēto atgādinājumu.

Attiecībā uz pārējiem Atbildētājas iesniegtajiem pierādījumiem par noilguma pārtraukumu, proti, /datums/Atkārtotu paziņojumu par cesiju un atgādinājumu par saistību izpildi, /datums/Atkārtotu paziņojumu par cesiju un atgādinājumu par saistību izpildi, /datums/Atgādinājumu par saistību esamību un to izpildes pienākumu un AS "Unifiedpost" 2021.gada 7.aprīļa apliecinājumus par minēto atgādinājumu/paziņojumu nosūtīšanu, tad tie arī sastādīti pēc saistības noilguma iestāšanās /datums/.

Kā iepriekš spriedumā konstatēts, tad Atbildētāja Kredītu reģistrā iekļāvusi informāciju par Prasītājas parādsaistībām, kas izriet no Līguma, /datums/, līdz ar to secināms, ka minētajā datumā, tas ir, /datums/ Prasītājas saistībām, kas izriet no Līguma, bija iestājies noilgums, līdz ar to Atbildētājai /datums/nebija tiesiska pamata Kredītu reģistrā iekļaut informāciju par Prasītājas parādsaistībām, kas izriet no Līguma.

Ņemot vērā minēto, atzīstams, ka Prasītājas prasība pret Atbildētāju daļā par ziņu aktualizēšanu Latvijas Republikas Kredītu reģistrā atzīstama par pamatotu un apmierināmu, līdz ar to Atbildētājai uzliekams par pienākumu veikt ziņu aktualizēšanu Kredītu reģistrā, izslēdzot no tā Atbildētājas /datums/iekļauto informāciju par Prasītājas parādsaistībām, kas izriet no Līguma.

Kā izriet no prasības pieteikuma, tad Prasītāja lūgusi tiesu piedzīt no Atbildētājas par labu Prasītājai morālā kaitējuma atlīdzinājumu EUR 1500,00 apmērā, norādot, ka Atbildētājai prettiesiski iekļaujot Kredītu reģistrā informāciju par noilgušām Prasītājas parādsaistībām, kas izriet no Līguma, tika grauta un bojāta Prasītājas reputācija, pielīdzinot Prasītāju ļaunprātīgai nemaksātājai un parādniecei, kā rezultātā Prasītājai tika radītas negatīvas sekas attiecībā uz kredītu piešķiršanu, proti, tiek atteikti kredītu pieprasījumi un uzlikts papildus administratīvais slogs pierādīšanas jomā, ka Prasītāja nav parādniece un ziņu iekļaušana Kredītu reģistrā notikusi prettiesiski.

Novērtējot prasību par morālā kaitējuma atlīdzību, tiesa konstatē, ka ar mantojuma pieņemšanu Prasītāja mantojusi arī mirušā /pers. C/ neizpildītās saistības, kas izriet no Līguma, turklāt, uz mirušā /pers. C/ mantojuma pieņemšanas brīdi minētajām saistībām nebija iestājies noilgums, proti, kā iepriekš spriedumā secināts, tad saistību, kas izriet no Līguma, noilgums iestājies tikai /datums/. Tomēr, iepriekš spriedumā arī atzīts, ka Atbildētājai /datums/nebija tiesiska pamata Kredītu reģistrā iekļaut informāciju par Prasītājas parādsaistībām, kas izriet no Līguma, jo uz /datums/minētās saistības bija noilgušas.

Saskaņā ar CL 1635. panta pirmo daļu katrs tiesību aizskārums, tas ir, katra pati par sevi neatļauta darbība, kuras rezultātā nodarīts kaitējums (arī morālais kaitējums), dod tiesību cietušajam prasīt apmierinājumu no aizskārēja, ciktāl viņu par šo darbību var vainot. Minētā panta otrā daļa noteic, ka ar morālo kaitējumu jāsaprot fiziskas vai garīgas ciešanas, kas izraisītas ar neatļautas darbības rezultātā nodarītu cietušā nemantisko tiesību vai nemantisko labumu aizskārumu. Atlīdzības apmēru par morālo kaitējumu nosaka tiesa pēc sava ieskata, ņemot vērā morālā kaitējuma smagumu un sekas. Savukārt minētā panta trešā daļa noteic, ja šā panta otrajā daļā minētā neatļautā darbība izpaudusies kā noziedzīgs nodarījums pret personas dzīvību, veselību, tikumību, dzimumneaizskaramību, brīvību, godu, cieņu vai pret ģimeni, vai nepilngadīgo, pieņemams, ka cietušajam šādas darbības rezultātā ir nodarīts morālais kaitējums. Citos gadījumos morālais kaitējums cietušajam jāpierāda.

Lai piemērotu civiltiesisko atbildību par deliktu, kā tas izriet arī no CL 1635.panta, ir jākonstatē šādi priekšnoteikumi: 1)neatļauta vainojama darbība jeb prettiesiska rīcība; 2)kaitējuma esība; 3)cēloņsakarība starp neatļautu vainojamu darbību un nodarīto kaitējumu (sal., piemēram, Torgāns K. Saistību tiesības. Mācību grāmata. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2014, 487.lpp., Torgāns K., Kārkliņš J., Bitāns A. Līgumu un deliktu problēmas Eiropas

Savienībā un Latvijā. Prof. K. Torgāna zinātniskā redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2017, 283.lpp., Senāta 2012.gada 27.septembra sprieduma lietā Nr.SKC-309/2012 (C40112809) 8.punkts, 2019.gada sprieduma lietā Nr.SKC-[B]/2019 7.3.2.punkts, Augstākās tiesas 2014.gada tiesu prakses apkopojuma "Morālā kaitējuma atlīdzināšana civillietās" 23.-40.lpp.).

Turklāt, tiesa ņem vērā, ka CL 1636.pants ierobežo CL 1635.panta tvērumu, nosakot, ka tiesību aizskāruma nav, ja kāds tikai izlieto sev piederošu tiesību, vai darbojas pēc aizskartās personas gribas, vai arī ar pēdējās nelikumīgu darbību piespiests uz atļautu pašaizstāvību.

No CL 1635.panta tulkojuma kopsakarā ar CL 1636.pantu izriet, ka likumā noteikto materiālo un procesuālo tiesību izmantošana nav uzskatāma par citas personas tiesību aizskārumu.

Līdz ar to par kaitējumu, kas radies tiesību izlietošanas rezultātā, civiltiesiska atbildība nevar iestāties, jo uz likuma pamata nepastāv viens no obligātajiem civiltiesiskās atbildības elementiem – tiesību aizskārums. CL 1636.panta normas mērķis ir aizsargāt no atbildības tikai tos tiesību subjektus, kuri tiesības izlieto godprātīgi jeb labā ticībā (sk. Augstākās tiesas Senāta 2018.gada 29.marta sprieduma lietā Nr.SKC-72/2018 (ECLI:LV:AT:2018:0329.C27134514.1.S) 8., 11.punktu).

Tādējādi, tiesa atzīst, ka saistību izpildes pieprasījums no Prasītājas un parādsaistību iekļaušana Kredītu reģistrā pats par sevi nav pamats uzskatam, ka Atbildētāja ir aizskārusi Prasītājas tiesības.

Turklāt, ievērojot, ka Atbildētājas darbības nav izpaudušās kā noziedzīgs nodarījums pret Prasītājas nemantiskajām tiesībām vai nemantiskajiem labumiem, secināms, ka morālā kaitējuma esība nav prezumējama, bet gan Prasītājai tā ir jāpierāda.

Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 15.septembra spriedumā lietā Nr.SKC-26/2013 norādīts, ka ne katras sadzīviska rakstura neērtības var būt pamats atlīdzības par morālo kaitējumu piedziņai.

Tādējādi, lai arī Prasītāja ir norādījusi, ka Atbildētājas rīcība, iekļaujot Kredītu reģistrā informāciju par noilgušām Prasītājas parādsaistībām, tika grauta un bojāta Prasītājas reputācija, pielīdzinot Prasītāju ļaunprātīgai nemaksātājai un parādniecei, kā rezultātā Prasītājai tika radītas negatīvas sekas attiecībā uz kredītu piešķiršanu, tiesas ieskatā Prasītāja nav pierādījusi, ka viņai ir nodarīts morālais kaitējums, ko izraisījušas tieši prasības pieteikumā norādītās Atbildētāju darbības, proti, no lietā esošajiem pierādījumiem nav konstatējama kaitējuma esība un cēloņsakarība starp neatļautu vainojamu darbību un nodarīto kaitējumu, proti, Prasītāja lietā nav iesniegusi pierādījumus, kas pierādītu, ka Prasītājai tika atteikti kredītu pieprasījumi. Savukārt, Prasītājas vēršanās *Datu valsts inspekcijā un Patērētāju tiesību* aizsardzības centrā pats par sevi nevar tikt atzīts kā priekšnoteikums morālā kaitējuma atlīdzināšanas pienākumam.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2012.gada 27.septembra spriedumā lietā Nr.SKC-309/2012 ir norādījis, ka morālais kaitējums ir sekas, ko rada nepamatotais tiesību aizskārums. Tiesības uz atlīdzinājumu personai ir paredzētas, lai pēc iespējas novērstu (mazinātu) šīs sekas. Līdz ar to vispirms ir jākonstatē morālā kaitējuma esamība un tikai pēc tam jāskaidro un jāvērtē atlīdzinājuma apmērs.

Ņemot vērā, ka nav konstatējama morālā kaitējuma esamība, līdz ar to cēloņsakarība starp neatļautu vainojamu darbību un nodarīto kaitējumu, tad nav pamata morālā kaitējuma atlīdzināšanas pienākumam CL 1635. panta izpratnē.

Līdz ar to, Prasītājas prasība pret Atbildētāju daļā par morālā kaitējuma atlīdzinājumu EUR 1500,00 apmērā atzīstama par nepamatotu un ir noraidāma.

Savukārt, pārējos pušu argumentus tiesa nevērtē, ievērojot Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņas, proti, kā vairākkārt atzinusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa, no Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumu, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu (sk., piemēram, 61.punktu 1994.gada 19.aprīļa spriedumā „Van de Hurk vs The Netherlands" (iesnieguma Nr.16034/90)).

Tiesnešiem ir jāuzklausa visi argumenti, bet viņiem nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa (sk. Eiropas Cilvēktiesību tiesas komisijas 1986.gada 13.oktobra lēmumu lietā 10153/82 Austria).

Apmierinot prasību daļēji, saskaņā ar CPL 41.panta pirmo daļu, ņemot vērā apstākli, ka prasība apmierināta prasības daļā par ziņu aktualizēšanu Kredītu reģistrā, par kuru, atbilstoši CPL 34.panta pirmās daļas 4.punktam, maksājamās valsts nodevas apmērs ir EUR 70,00, tad no Atbildētājas Prasītājas labā piedzenama valsts nodevas daļa EUR 70,00 apmērā.

Konkrētajā lietā ar lietas izskatīšanu saistītie kopējie izdevumi ir EUR 13,71. Prasītāja, iesniedzot prasību, ir samaksājusi ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 5,37 apmērā. Ņemot vērā, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi pārsniedz Prasītājas samaksāto summu, saskaņā ar CPL 40.pantu, 42.panta pirmo un trešo daļu, Ministru kabineta 2022.gada 11.janvāra noteikumiem Nr.20 "Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu aprēķināšanas kārtība", apmierinot prasību daļēji, kā arī nosakot katras puses ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu apmēru atbilstoši apmierinātajai prasības daļai, tad no Prasītājas valsts ienākumos ir piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 1,49 apmērā, savukārt no Atbildētājas valsts ienākumos ir piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 6,85 apmērā.

Kā redzams no lietas materiāliem pievienotajiem dokumentiem, proti, zvērinātu advokātu biroja SIA "CONSENS" 2022.gada 2.septembra Rēķina Nr.210/2022, 2022.gada 14.septembra Rēķina Nr.221/2022, 2022.gada 21.oktobra Rēķina Nr.259/2022 un 2023.gada 24.janvāra Rēķina Nr.24/2023, tad Prasītājai radušies ar lietas vešanu saistītie izdevumi – izdevumi advokāta palīdzības samaksai par kopējo summu EUR 992,20 (181,50+157,30+290,40+363,00) apmērā.

Ņemot vērā minēto, kā arī apstākli, ka Prasītājas prasība ir daļēji apmierināma, saskaņā ar CPL 44.panta pirmās daļas 1.punkta a) un d) apakšpunktiem, 44.panta otro un piekto daļu, no Atbildētājas par labu Prasītājai piedzenami ar lietas vešanu saistītie izdevumi – izdevumi par zvērināta advokāta palīdzības sniegšanu EUR 992,20 apmērā.

Turklāt, ievērojot CPL 204.[1] panta noteikumus, Prasītājai un Atbildētājai nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu. Minētais termiņš skaitāms no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz CPL 8.panta pirmo daļu, 97.panta pirmo daļu un 189.-194.pantiem, tiesa,

nosprieda:

/pers. A/, personas kods /personas kods/, prasību pret SIA "/Nosaukums A/ ", reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, par ziņu aktualizēšanu Latvijas Republikas Kredītu reģistrā un morālā kaitējuma atlīdzināšanu apmierināt daļēji.

Uzlikt par pienākumu SIA "/Nosaukums A/ ", reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, veikt ziņu aktualizēšanu Latvijas Republikas Kredītu reģistrā, izslēdzot no tā SIA "/Nosaukums A/ ", reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, /datums/iekļauto informāciju par /pers. A/, personas kods /personas kods/, parādsaistībām.

Piedzīt no SIA "/Nosaukums A/ ", reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, tiesāšanās izdevumus - valsts nodevu EUR 70,00 apmērā un izdevumus par zvērināta advokāta palīdzības sniegšanu EUR 992,20 apmērā, kopā EUR 1062,20 (viens tūkstotis sešdesmit divi *euro* un 20 centi).

Sprieduma labprātīgas izpildes gadījumā par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, piespriestās summas ir ieskaitāmas prasības pieteikumā norādītajā /pers. A/, personas kods /personas kods/, norēķinu kontā AS "/Nosaukums B/ ", konta numurs /konta numurs/.

Noraidīt /pers. A/, personas kods /personas kods/, prasību pret SIA "/Nosaukums A/ ", reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, daļā par morālā kaitējuma atlīdzinājumu EUR 1500,00 (viens tūkstotis pieci simti *euro* un 00 centi) apmērā.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 1,49 (viens *euro* un 49 centi) apmērā. Valsts labā ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksa veicama Valsts kases, BIC kods TRELLV22, Tiesu administrācijas, reģistrācijas Nr.90001672316, kontā Nr.LV51TREL2190458019000, norādot iemaksu mērķi: 21499, kā arī norāda datus personas vai lietas identificēšanai: lietas numurs (ja ir zināms), kā arī fiziskai personai - vārds, uzvārds, personas kods; juridiskai personai - nosaukums un reģistrācijas numurs).

Piedzīt no SIA "/Nosaukums A/ ", reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 6,85 (seši *euro* un 85 centi) apmērā. Valsts labā ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksa veicama Valsts kases, BIC kods TRELLV22, Tiesu administrācijas, reģistrācijas Nr.90001672316, kontā Nr.LV51TREL2190458019000, norādot iemaksu mērķi: 21499, kā arī norāda datus personas vai lietas identificēšanai: lietas numurs (ja ir zināms), kā arī fiziskai personai - vārds, uzvārds, personas kods; juridiskai personai - nosaukums un reģistrācijas numurs).

Noteikt /pers. A/, personas kods /personas kods/, un SIA "/Nosaukums A/ ", reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, termiņu sprieduma daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas pēc sprieduma likumīgā spēkā stāšanās.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts labā, maksājuma apliecinošs dokuments ir iesniedzama Rīgas pilsētas tiesā 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma stāšanās spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 (divdesmit) dienu laikā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas tiesā.

Tiesnesis R.Silakalns

Dokuments parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu